Dopis Josefa Zosera, bývalého senátora, místopředsedy SPOV ČR a starosty Jiřetína pod Jedlovou, předsedovi SMO ČR a starostovi Kyjova Mgr. Františku Luklovi

Jiřetín pod Jedlovou 6. 1. 2021

Vážený pane předsedo, pane starosto,

je to již téměř rok, co jsme se setkali u premiéra na úřadu vlády a prezidenta na hradě u příležitosti 25. výročí pořádání soutěže Vesnice roku v programu obnovy venkova. Společně jsme hovořili s premiérem, a z tohoto rozhovoru bylo patrné, že Vám pan premiér občas naslouchá. Premiér nás mimo jiné vyzýval k zasílání námětů, týkajících se určitých zlepšení v oblasti samosprávy, přenesené působnosti a dotační politiky, směrem na venkov, nebo jak se jeden z dotačních titulů nyní nazývá, DT pro obce a města do 3000 obyvatel. Některá opatření se Vám v následujícím textu pokusím popsat. V případě, že se s nimi ztotožníte, budete mít větší šanci, tyto posunout dál tak, aby se třeba o nich začalo uvažovat, případně některá i realizovat za předpokladu, že Vám občas naslouchá i ministryně, paní Dostálová a někteří její úředníci, kteří z dob Vašeho působení na MMR Vás znají.

V této souvislosti se mě zdá, že v případě národních programů dochází u jednotlivých dotačních titulů k velkému množství výluk a neuznatelných nákladů. V Informačním servisu SMO č. 4/2018 v rubrice **Vaše podněty, názory a zkušenosti** se o tom též zmiňuji. Vůbec nevím totiž z jakého důvodu se v rámci DT týkajícího se oprav a rekonstrukcí sportovišť nedají použít finanční prostředky na opravu bazénu nestandartních rozměrů a to ani v programech Národní sportovní agentury, o čemž jsem se přesvědčil při pročítání jejich **Dokumentace programu č. 16252.** Pochopím, že uvedené nelze použít v případě akvaparků, ale koupališť a bazénů, to snad nemyslí úředníci na MMR vážně. Jistě by se v různých dotačních titulech našlo více podobných nesmyslně nastavených neuznatelných nákladů a výluk, ale nás se konkrétně týkají tato. Už to, že obec s necelými 700 obyvateli si svépomocí v letech 1992-1994 postavila bazén o rozměrech 25x9 m v rámci svého sportovního areálu, není na našem venkově, na rozdíl od nám nedalekého Saska, věc obvyklá. V průběhu pětadvacetiletého provozu hygiena zpřísňuje podmínky, až tak, že nás nutí k rekonstrukcím, které v součtu obnášejí při skromné variantě něco přes 2 miliony korun. To se mají naše mladé rodiny s dětmi jezdit koupat do 10-15 km zmíněného Saska, kde v každé druhé obci bazény provozují. Hádejte, kde na ně vzali finance, můžete 2x. Zcela jistě je nestavěli svépomocí, kde by vzali na nerezové nebo plastové vany a jiné atrakce o kterých se nám pouze u nás a to nejenom na venkově zdá.

Pokud by se podařilo překonat popsaný problém, tak druhá výluka na nás čeká hned za rohem. Sportoviště nesmí být provozováno komerčně. Vykládáme si to tak, že se zde nesmí vybírat vstupné. Mohu Vás ujistit, že bazén ani v jednom roce svého více jak dvacetiletého provozu nebyl výdělečný. Provozujeme jej jako službu obyvatelům za nekomerční vstupné ve výši 30 Kč/den s desetitisícovými každoročními ztrátami . Plavčík, chemikálie, el. energie, voda, totiž něco stojí. Na to se však ohled nebere.

Sportovní areál, který jsme si v průběhu třiceti let postupně vybudovali více méně svépomocí za minimální pomoci dotací/ hřiště kopané, tři tenisové kurty, atletická dráha, tři beach volejbalová hřiště, dvě malé universální umělé plochy s umělým osvětlením, minigolfové hřiště, dětská hřiště, lesní divadlo s jezírkem/, je pro místní občany a to i ze sousedních obcí místem setkávání. Pořádáme zde dětské dny, sportovní hry škol našeho mikroregionu i biskupského gymnázia z nedalekého Varnsdorfu, pálení čarodějnic, hry legrace a smíchu, různé sportovní turnaje i výstavy. Hrají se zde v letní sezóně divadelní představení a areál využívá i místní MŠ, která v areálu přímo sídlí /ZŠ jsme

v roce 1996 pro nedostatek dětí zavřeli, děti většinou jezdí sousední obci vzdálené 1,5 km/. O prázdninách k nám na soustředění jezdí hlavně fotbalová a tenisová mládežnická družstva z Liberce, Teplic, Ústí nad Labem i z Prahy např. Sparta Praha. Možnost vykoupaní, relaxace, po dvoufázovém tréninku považují za nepostradatelný standart. V jarních a podzimních měsících zde hrají svá mistrovská utkání čtyři družstva žáků z Varnsdorfu. Nyní stojíme před rozhodnutím, co s bazénem dál, / někteří by zcela jistě zvedli ruku i pro zasypání/. Bazén byl již v loňském roce kvůli covidu uzavřen a jak to bude letos je ve hvězdách. A to i přes to, že v jednom novinovém článku čtu, jak MMR vyčlení 1,6 miliardy do renovací sportovišť, protože **„speciálně covidová doba ukázala, jak je sport důležitý i pro celkovou imunitu obyvatelstva“.** Dle úředníků na MMR, kteří se chodí koupat zřejmě většinou do akvaparků, obyčejný bazén a jeho provoz nemá se sportovišti a imunitou nic společného. To je smutné zjištění.

Na obci jsem starostoval 25 let, zažil jsem v posledním desetiletí minulého století okresní shromáždění, na kterých se scházelo všech 56 starostů okresu Děčín a tam jsme se mimo jiného dohadovali i o společných projektech, které v rámci okresu, z finančních prostředků přidělených státem okresu, podpoříme. Rozhodli jsme například postavit útulek pro psy, který pro obce celého okresu je do dnešní doby provozován. Když se okresy po více jak deseti letech naučily hlavně nám malým obcím pomáhat, tak se díky panu Zemanovi, tehdejšímu premiérovi a paní Strekové zrušily. Zřídily se krajské úřady společně s trojkovými městy s rozšířenou působností, které mají téměř nulové kompetence související s regionálním rozvoje daného území. **Zrušení okresů bylo, hlavně pro nás malé obce, velmi špatné rozhodnutí.**

Podle toho také regionální rozvoj v České republice vypadá. Při zpětném ohlédnutí zjistíte, kolik se za dotační peníze postavilo v nedávné době soukromých hotelů, akvaparků, golfových hřišť. Do dnešní doby soudy řeší, a to hodně pomalu, aby to někoho náhodou moc nebolelo, přihrávání dotačních financí různým šíbrům a kamrádíčkům, působících na oko v „kamenných partajích“ a to speciálně u nás v Ústeckém kraji. Od začátku po vstupu do EÚ bylo prezentováno, že poskytnuté finanční prostředky budou přednostně určeny na vyrovnávání rozdílů mezi jednotlivými kraji. V našem kraji tomu bylo ale jinak. Do kauzy jsou dokonce namočeni dva naši bývalý hejtmani a jejich partajní poskoci**.** Došlo to tak daleko, že Ústecký, ale i Karlovarský i Liberecký kraj nadále chudne, oproti většině zbývajících krajům, a to v mnoha snadno dohledatelných parametrech. O tom docela jasně hovoří i počty strukturálně postižených regionů, kterých máme na severu ČR nejvíce, a s tím spojený stálý úbytek, hlavně venkovského obyvatelstva.

Kraje jsou od nás hodně daleko a nemají čas se zabývat problematikou všech více jak 350 obcí a měst, které v kraji máme. Ty dohlédnou, až na vyjímky, tak nejdále na destinace cestovního ruchu, které máme v kraji čtyři. Přesto věřím, že se v naši části severozápadních Čech rýsuje určité zlepšení, neboť se po nedávných krajských volbách, shodou okolností, ve třech těchto krajích stali radními pro regionální rozvoj starostové, se kterými se velmi dobře znám, kteří mají regionální rozvoj pod kůží. Jsou dokonce všichni mými přáteli / kopii tohoto dopisu jim přeposílám/. Ale i přes to si nemohu odpustit nahlas sdělit kacířskou myšlenku. Ta přímo souvisí s decentralizací části kompetencí s respektem principu subsidiarity, při rozdělování dotací, jak z národních, tak i evropských dotačních programů. Domnívám se totiž, že postup schvalování a posléze přidělování části finančních dotačních prostředků, by měl probíhat přímo v regionu, ne v Praze, nebo na kraji. Obdobně, jak se to již několik let děje prostřednictvím MAS. Zde se ale hodnotí a rozděluje v porovnání s celkovým objemem finančních dotačních prostředků pouze jejich velmi malá část.

To by se mohlo změnit. Pokud ne prostřednictví MAS, tak zřízením odborů regionálního rozvoje, při malých okresech, ve více jak dvě stě městech s rozšířenou působností. Ty by přijímali, u předem specifikovaných dotačních titulů, zaměřených na regionální rozvoj daného území, žádosti o dotaci, od

jednotlivých žadatelů. V I. kole by je posuzovali a proseli starostové, spadající pod trojkovou obec a to ještě před posuzováním formalit podané žádosti. Ti mají totiž největší přehled o tom, které projekty z předložených, by regionu skutečně pomohly. Tím by se mnohdy zamezilo předkládání projektů řešící pouze úzkou problematiku v dané obci na úkor jiných projektů přinášejících do regionu zlepšení vybavenosti i prosperity s jasným regionálním efektem. Podmínkou by bylo, že jeden daný projekt podá více obcí, mezi nimiž bude uzavřena společenská smlouva, týkající se udržitelnosti projektu. Každý ze starostů spadajících pod trojkovou obec by měl v „malém okresním shromáždění" jeden hlas a jeho hlasování o předložených projektech by mohlo být předem stvrzeno rozhodnutím zastupitelstva dané obce. Pamatuji si na dva vedoucí odborů zabývajícími se v minulosti na MMR venkovem, pana Vačkáře a Floriána. Za jejich působení byl vypsán DT pro dobrovolné svazky obcí/ mohl by se rozšířit třeba i pro zmíněné obce z rozšířenou působností/, který byl, byť hodně podfinancován, obcemi velmi využíván. I v našem regionu jsme jich několik realizovaly. Nestálo by za to se k těm dobrým věcem z minulosti vrátit? To by ale někdo musel chtít. Jak se říká, musela by být politická vůle. Když umíme úspěšné starosta vítězných obcí pozvat k premiérovi a prezidentovi na hrad, tak by se vyplatilo je pozvat třeba na setkání s paní ministryní a úředníky z MMR, majícími v kompetenci danou regionální problematiku. Až poté nastavit parametry. Je mnoho témat a oborů, které čekají na podporu. V regionu máme pouze jednu krytou halu. Umím si představit, že by stála u školy, do které chodí žáci z našich tří obcí / uvedené řeší NSA v programu Regionální sportovní infrastruktura 2020-2024/. Tyto obce by se podílely na jejím ekonomickém provoz. Obdobně by to mohlo být s provozováním společného kina, tanečního sálu, muzea, čističek odpadní vody, sportovišť včetně koupališť a bazénů. Např. na společném vydávání místních novin-Permoníku, jsme se již domluvili.

V březnu minulého roku jsem byl Spolkem pro obnovu venkova pozván do Senátu, kde jsem byl požádán o vystoupení na semináři **Občanská pospolitost, fenomén současného venkova.** Na půdě Senátu jsem chtěl o výše zmíněných problémech též hovořit. Bohužel pandémie vše změnila.

Vážený pane předsedo,

stále si, tak trochu bláhově myslím, že se mě podaří některé věci změnit, někam posunout. Sám jsem předkládal, co by starosta malé obce některé projekty s nadregionálním přesahem. Některé padly pod stůl a to hlavně neochotou úředníků, ale bohužel i některých starostů ze sousedství, kteří řešili pouze problematiku svých obcí, aniž by viděli, byť jeden metru, za katastrální hranici své obce k sousedům. Musím ale říci, že se mi některé projekty nakonec po více jak deseti letech stálého přesvědčování, telefonování, přece jen podařilo prosadit a na to jsem pyšný. Jen si tak tiše povzdechnu, kde bychom v tomto státě mohli být v případě normálně fungující státní správy a racionálně vedené samosprávy……

Josef Zoser

emeritní, dlouholetý starosta Jiřetína pod Jedlovou

na vědomí: Milan Hnilička – předseda Národní sportovní agentury

Jiří Řehák - radní Ústeckého kraje

Jiří Ulvr - radní Libereckého kraje

Patrik Pizinger - radní Karlovarského kraje